

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 24Csp/33/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122202273
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Berežná
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2022:8122202273.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Zuzanou Berežnou v spore žalobkyne: T. W., B.. X.X.XXXX, X. B. G.Í. X, XXX XX L. B. P., právne zastúpená: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, IČO: 31 954 448, proti žalovanému: 365.bank, so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, právne zastúpený: Advokátska kancelária RELEVANS s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 47 232 471, o primerané finančné zadosťučinenie vo výške 600 eur, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni sumu vo výške 33,20 eur, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti sa žaloba z a m i e t a.

III. P r i z n á v a žalobkyni voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala voči žalovanému zaplatať primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 1 570,51 eur. V podanej žalobe tvrdila, že jej spotrebiteľské práva boli porušené a musela ich brániť v konaní pred súdom, nakoľko žalovaný v zmluve o poskytnutí spotrebiteľského úveru použil neprijateľnú zmluvnú podmienku a na jej úkor sa bezdôvodne obohatil. Suma primeraného finančného zadosťučinenia podľa jej názoru zohľadňuje skutočnosť, že sa žalovaný na jej úkor obohatil o sumu 370,51 eur, za neprijateľnú zmluvnú podmienku požadovala 600 eur a za domáhanie sa určenia, že úver je v zmluve bezúročný a bez poplatkov, si uplatnila 600 eur. Ako dôkazy na preukázanie svojich tvrdení označila rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 19Csp/253/2019 zo dňa 8.7.2021.

2. Žalovaný s podanou žalobou nesúhlasil a žiadal ju zamietnuť. Tvrdil, že výška primeraného finančného zadosťučinenia žiadaná žalobkyňou k sume poskytnutého úveru je neprimeraná a ide len o ziskuchtivosť žalobkyne na úkor žalovaného.

3. Súd vo veci nariadil termín pojednávania na deň 20.6.2022 a vec prejednal v prítomnosti právnych zástupcov sporových strán. Na pojednávaní bolo vykonané dokazovanie oboznámením sa s obsahom predložených listinných dôkazov, z ktorých bol zistený tento skutkový stav:

4. Medzi žalobkyňou ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom bola dňa 17.4.2008 uzatvorená zmluva o úvere - dostupná pôžička, na základe ktorej bol žalobkyni poskytnutý úver vo výške 1 659,70 eur, s dátumom prvej splátky do 17.5.2008, výška mesačnej splátky 50,39 eur, počet mesačných splátok

60, dátum konečnej splatnosti 17.4.2013, celková výška nákladov 1 206,02 eur, RPMN banky 26,82%, úroková sadzba 24%.

5. Okresný súd Prešov rozsudkom sp. zn. 19Csp/253/2019 zo dňa 8.7.2021 určil, že poskytnutý úver je bezúročný a bez poplatkov, uložil žalovanému vydať žalobkyni sumu bezdôvodného obohatenia vo výške 370,51 eur a zároveň určil neprijateľnosť zmluvnej podmienky týkajúcej sa rozhodcovskej doložky.

6. Na základe takto zisteného skutkového stavu dospel súd k tomuto právnomu záveru:

7. Podľa § 3 odsek 3 Zákona o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

8. Podľa § 3 odsek 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len "kolektívne záujmy spotrebiteľov"). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

9. Podľa § 4 odsek 2 Zákona o ochrane spotrebiteľa, predávajúci nesmie

a) ukladať spotrebiteľovi povinnosti bez právneho dôvodu,

b) upierať spotrebiteľovi práva podľa § 3,

c) používať nekalé obchodné praktiky a neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách.

10. Odvolací súd je toho názoru, že inštitút primeraného finančného zadostučinenia, ktorý plní pochopiteľne satisfakčnú, reparačnú i odradzujúcu funkciu v tom zmysle, že poskytuje spotrebiteľovi istú mieru odškodnenia a satisfakcie v zmysle vyššie uvedené za problémy, ktoré ako spotrebiteľ v dôsledku nekvalifikovaného postupu dodávateľa - žalovaného utrpel a zároveň má odradiť dodávateľa i poučiť ho v tom smere, aby sa podobného konania voči iným spotrebiteľom nedopúšťal, avšak z povahy tohto inštitútu zároveň vyplýva, že jeho účel nespočíva v priznávaní rovnakej sumy o ktorú by sa bol (nebyť predchádzajúceho súdneho konania) žalovaný trvalo obohatil. Ide o inštitút, ktorý má za úlohu (pri plnení odradzujúcej funkcie) sankcionovať a poučiť dodávateľa, ako si má v spotrebiteľských vzťahoch počínať a aký zmluvný základ má pre ne vytvárať. Tento inštitút nemá mať charakter likvidačný a predovšetkým neproporcionálny, pričom táto neproporcionálna by nastala v prípade, ak by sa primerané finančné zadostučinenie rovnalo výške bezdôvodného obohatenia, ktoré pôvodne žalovaný získal. Toto bezdôvodné obohatenie totiž žalovaný už žalobcovi vydal a pokiaľ má poskytnúť spotrebiteľovi aj zadostučinenie, nemala by jeho výška byť totožná so sumou, ktorú už spotrebiteľovi vydal (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1CoCsp/9/2021 zo dňa 15.6.2021).

11. Aplikujúc režim zákona č. 250/2007 Z. z. je potom nutné použiť jeho § 3 ods. 5, podľa ktorého spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Citované ustanovenie má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať aj ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávatelia ich práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadostučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ, na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej

zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, nevyžaduje. Zákonodarca pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia), je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadostučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadostučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadostučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadostučinenia (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019).

12. Podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán súd posúdil tak, že nevyhnutnosť ochrany spotrebiteľa je daná jeho nerovným postavením vo vzťahu spotrebiteľ - dodávateľ vyplývajúcim z nerovnováhy vyjednávacej sily, nerovnomernosti znalostí a ekonomickej neúmernosti zdrojov. Systém ochrany zavedený smernicou 93/13/EHS, ktorý bol prebratý aj do Občianskeho zákonníka, vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa nachádza v nerovnom postavení voči predávajúcemu alebo poskytovateľovi z hľadiska jeho vyjednávacej sily, z hľadiska úrovne informovanosti, čo ho vedie k tomu, že pristúpi na podmienky vopred vytvorené predávajúcim alebo poskytovateľom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah. V týchto vzťahoch je práve dodávateľ vo fakticky výhodnejšom postavení, pretože má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému svoje služby poskytuje.

13. V predmetnej právnej veci súd považuje za preukázané, že medzi žalobkyňou a žalovaným existoval zmluvný vzťah založený zmluvou o úvere, pričom právoplatným súdnym rozhodnutím bolo určené, že úver je bezúročný a bez poplatkov, žalovanému bolo uložené vydať žalobkyni sumu bezdôvodného obohatenia 370,51 eur a zároveň bola vyslovená neprijateľnosť zmluvnej podmienky týkajúcej sa rozhodcovskej doložky. Keďže žalovaný preukázateľne porušil práva žalobkyne ako spotrebiteľa (tak ako bolo súdom právoplatne rozhodnuté), súd považoval samotný nárok žalobkyne na primerané finančné zadostučinenie za dôvodný, a preto žalobe vyhovel, avšak iba sčasti.

14. Súd sa nestotožňuje s názorom žalobkyne v tom smere, že suma 1 570,51 eur titulom primeraného finančného zadostučinenia zohľadňuje skutočnosť, že žalovaný v zmluve používal neprijateľnú zmluvnú podmienku a úver je bezúročný a bez poplatkov, suma 1 570,51 eur je neprimerane vysoká k sume poskytnutého úveru vo výške 1 659,70 eur. Je nutné zohľadňovať konkrétny skutkový stav tej - ktorej veci, opačný prístup by viedol k prílišnému formalizmu. Zákon hovorí o „primeranom“ finančnom zadostučinení, čo podľa názoru súdu má umožniť súdu posúdiť a zohľadniť jednotlivé prípady osobitne s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti prípadu. V prípade primeraného finančného zadostučinenia ide o nárok, ktorý podlieha voľnej úvahe súdu (ktorá však musí byť podložená konkrétnymi skutkovými okolnosťami), je potrebné vychádzať z povinnosti žalobcu tvrdiť a preukázať rozhodujúce skutočnosti, ktoré ho viedli k uplatneniu primeraného finančného zadostučinenia práve v požadovanej výške. V danom prípade žalobkyňa okrem argumentu, že zmluva obsahovala neprijateľnú zmluvnú podmienku a úver je bezúročný a bez poplatkov, pred súdom neprodukovala žiadne iné tvrdenia ohľadom požadovanej výšky primeraného finančného zadostučinenia.

15. Samotná povaha primeraného finančného zadostučinenia neumožňuje jeho priame finančné vyčíslenie, keďže má vyjadrovať satisfakciu (v zmysle odškodnenia) za stav, keď sa spotrebiteľ musel obrátiť na súd a žiadať o ochranu svojich práv. Primeraným finančným zadostučinením sa odškodňuje ujma nemateriálnej povahy, preto nie je možné prihliadať iba na priznané bezdôvodné obohatenie, ale je potrebné zohľadniť aj iné skutočnosti.

16. V danom prípade súd považoval za spravodlivé priznať primerané finančné zadostučinenie vo výške 33,20 eur, pri výpočte ktorého súd vychádzal zo skutočnosti, že na základe predmetnej úverovej zmluvy žalovaný poskytol žalobkyni sumu 1 659,70 eur, 1% tejto sumy predstavuje sumu 16,60 eur, čo je podľa názoru súdu suma adekvátne ako morálna satisfakcia pre žalobkyňu za jedno porušenie jej spotrebiteľských práv. V súvislosti s predmetnou právnou vecou došlo k dvom porušeniam práv žalobkyne ako spotrebiteľky, a to titulom nesplnenia zákonných podmienok náležitostí zmluvy o úvere, následkom čoho bola zmluva o úvere vyhlásená za bezúročnú a bez poplatkov, ako aj za uvedenie

neprijateľnej zmluvnej podmienky. Za dvojnásobné porušenie spotrebiteľských práv žalobkyne jej súd priznal sumu 33,20 eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

17. Lehotu na plnenie určil súd v súlade s § 232 odsek 3 veta prvá Civilného sporového poriadku v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku, nezistiac dôvody pre určenie dlhšej lehoty.

18. Podľa § 255 odsek 1 Civilného sporového poriadku, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

19. Súd priznal žalobkyňi nárok na náhradu trov konania v plnej výške napriek tomu, že jej nepriznal požadovanú sumu primeraného finančného zadostučinenia a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. V danom prípade výška nároku závisela od úvahy súdu. Úvaha súdu sa týkala skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia, nie čo do základu uplatneného nároku, ten bol daný. Základná sadzba tarifnej odmeny advokáta sa pritom vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia (na porovnanie rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co 20/2017 zo dňa 05.05.2017).

20. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku podľa § 262 odsek 2 Civilného sporového poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne na Okresný súd Prešov.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a musí byť podpísané. Odvolanie musí ďalej obsahovať, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov tak, aby jeden zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).

V Prešove, dňa 20. júna 2022